
Theses ex rhetorica.

Numéro d'inventaire : 1980.00013.6

Auteur(s) : Joseph Chambon

Antoine Maubec

Jacob Boissière

Type de document : affiche

Éditeur : non renseigné (Beaucaire)

Description : Une feuillle, renforcée au verso par du ruban adhésif. Les bords sont froissés et tachés. Traces des pliures médianes. Estampe dans la partie supérieure.

Mesures : hauteur : 525 mm ; largeur : 400 mm

Notes : Affiche annonçant un exercice public donné par des élèves des Pères de la Doctrine Chrétienne à Beaucaire, en juin 1719. Les élèves discuteront une série de propositions portant sur les parties de la rhétorique (invention, disposition, élocution, mémoire et support physique du discours). Suivront des explications de différents textes (catéchisme paroissial, Justin, Horace, Cicéron). L'estampe représente une crucifixion.

Mots-clés : Affiches de thèses et d'exercices publics

Filière : Institutions privées

Niveau : Supérieur

Autres descriptions : Langue : Français

Nombre de pages : 1

Mention d'illustration

ill.

THESES EX RHETORICA.

LIBER PRIMUS DE INVENTIONE.

NIHL est aliud juxta CICERONIS definitionem inventio, quam rerum verarum, aut verisimilium ex cogitatio; unde sit causa beatiorator. Ex ea pendent loci orationis, quibus utimur tum ad fidem faciendam, tum ad modum excitandos. Neminem later horum utilitas dum modo consulto adhibeantur. Nam ut non monet QUINTILIANUS cum proposita fuerit materia dicendi non sunt scranda singula, & velut ostiaria passanda, ut sciant an ad id probandum quod intendimus forte respondeant. Pedagogum redoleret, non oratorem hæc oratio; quapropter operz premium est in scribendo ut uniusquisque (postquam præceptis imberuit animum) indolem sequatur optimam ducem; quæ penes nos est præcepta enucleare, & exemplis rûm latinitûm gallicis dilucidare. Inquirientibus igitur benevolis respondebimus. Quomodo definitus locus Oratorius, & quo intrinseci loci dicuntur? Quid definitio? Enumeratio parium? Notatio nominis? Conjugata? Genus? Species? Similitudo? Dissimilitudo? Contraria, & repugnans? Adjuncta? Antecedentia, & consequentia? Causa? Effecta? Comparatio? Loci orationis extrinseci præjudicia? scilicet fama, tabula, iugurandum, tormenta, testes? Quid amplificatio? Quotuplex caufarum genus? Quid demonstrativum? Deliberativum & judiciale?

LIBER SECUNDUS DE DISPOSITIONE.

QUOD in ædificio lapidum, Clementique apta compositio ad ædium opportunatatem, & elegantiam, hoc est dispositio ad fidem faciendam, & motus excitandos. Dicitur rerum inventarum in ordinem distributio. Qui ordo si reveretur plurimum auditores juvat oratio; si vero negligitur sit monstrum illud ex variis animanicibus confusum, unde merito præcipit HORATIUS.

Singula quæque locum tepeant forista decenter.

ORATIONIS partes vulgo quatuor assignantur solent exordium scilicet, narratio, confirmatio, seu confutatio, & peroratio. Sunt tamen quibus sex assignantur exordium scilicet, divisio, narratio, confirmatio, confutatio, & peroratio, quæ isto carmine continentur. Exorsus, narro, feco, firmo, refuto, peroro.

LICEBIT igitur sciscitari quid sit dispositio? Quid exordium? Que virtus, virtus, & munera exordiorum? Quid narratio? Que virtutes, virtus, & ornamenta narrationis? Quid dispositio? Confirmatio & confutatio? Quid peroratio? His omnibus apta adiungentur responsis exempla ex elegantissimis oratoribus, ac vocis laetissimis deponuntur.

LIBER TERTIUS DE ELOCUTIONE.

AD elocutionem, seu exornationem referuntur stylus, schema, tropus. Blandi rhetores stylos solent variare, pro varia re tenuem, medium, & sublimem; quibus adhibentur figurae, & tropi. Quoniam igitur inventione, & dispositio constat quibus argumentationibus in uno quoque genere uti conveniat, necessario sequitur ut doceamus quemadmodum ipse argumentationibus ornata, & absolute tractari possint. Nam (ut ait TULLIUS) ferè non difficile est inventare quid sit causa adjumenta, difficultatum verò est, inventum expedit, & expeditè pronunciare. Itaque non erit abs re si quis velit inquirere. Quid sit elocutio? Quotuplex stylus? Quomodo definitur tropi? Quot sunt figure verborum per adiectionem? Per detractionem? & per similitudinem? Quot assignantur figurae sententiatarum idoneas ad delectandum, ad docendum, ad movendum. Postea agitur de affectibus, quibus uitio orator ut auditorum animos moveat, inflammeret, & flectaret. Idcirco queri poterit. Quid sit amor? Quid odium? Merus? Spes, & audacia? Misericordia? Ira, & indignatio? Manufactio? Amulatio? Varias variis exemplis responsis apponuntur cum Poëtis sum oratoribus latini, & gallicis decepta.

LIBER QUARTUS ET QUINTUS DE MEMORIA ET PRONUNTIATIONE.

VOCATUR a TULLIO memoria rerum, & verborum custos. Altera naturalis, altera artificiosa dicitur. Naturalis ea est que nostris animis insita est, & simul cum cogitatione nata. Artificiosa est ea quam confirmat inducio quedam, & ratio præceptionis. Prima confitit locis, & imaginibus; secunda potest juvari multimodis artibus quas nobis triderunt antiqui. Datâ definitione (modo volupè sit) quadruplex memoria, genus assignabitur.

Dividitur pronuntiatio in vocis, figurarum, & corporis motum. Et quidem vultus, frons, oculi, manus, os, & vocis inflexio, pronuntiationem efficiunt spiam ad persuadendum. Nam, ut ait POETA LYRICUS,

Si vis me flere, dolendum est
primum ipsi tibi, tunc tua me infortunia lalent.

Quenam sit illius definitio, vis, & utilitas ad nutum postulantis referemus.

DE AUTHORIRUS INTERPRETANDIS.

CATECHISMUS AD PAROCHOS pars secunda. 2º JUSTINI LIBER PRIMUS. 3º HORATII FLA. duo libri satyrarum, cum arte Poëticâ. 4º tres CICERONIS orationes in ANTONIUM vulgo *Philippes* enodabuntur.

Has Theses Deo duci propagabunt JOSEPHUS CHAMON, ANTONIUS MAUBEC, UZETIENSIS, & CONVIDORES. JACOBUS BOISSIERE Monfrinensis, ANTONIUS BROCARDY, LAURENTIUS DUSERRE Bellocarenensis
Bellastri. In aula Clericorum Secularium Doctrina Christiana die mensis Junii anno Domini M. D. CC. XIX. hora de meride teria.
On ouvrira ce Exercice par une ode sur la Rhetorique, & on le terminera par un Dialogue Pastoral.

Exportar los artículos del museo

Subtítulo del PDF
